

U današnjem kapitalističkom društvu postoji određeni stepen nejednakosti i kršenje ljudskih prava, naročito prema ženama, manjinama i svima onima koji se smatraju Drugim, poput prirode. Feministkinje vide razlog u patrijahalnom sistemu, dok ekofeministkinje smatraju da patrijahalni sistem ne samo da podređuje žene, nego i sve Druge i objašnjavaju da potčinjavanje proizlazi iz strukture moći koju nam je patrijahalni sistem uspostavio. Kapitalizam i demokratija imaju zajedničke korene u dobu prosvetiteljstva i zbog toga ih mnogi sociolozi smatraju, kao dva neodvojiva dela modernizacije i društvenog napretka. Međutim, danas se sve više govori o suprotstavljenosti demokratije i kapitalizma, a razlog je moderni kapitalizam koji za posledicu ima stvaranje sve većeg jaza između bogatih i siromašnih, previranja na tržištu i udaljavanje od klimatskih problema, jer traži brze rezultate, odnosno profit prilikom ulaganja.

Poznati francuski filozof i teoretičar Mišel Fuko u svom delu "Istorija seksualnosti" preispituje i analizira strukture moći. Fuko objašnjava da moć poseduje neko „iznad“ i ona dolazi „odozdo“, jer je „moć“ efekat koji se pojavljuje usled dejstva nejednakih i mobilnih društvenih odnosa, koji su prisutni u svim sferama života.

Filozofi i teoretičari Marks Horkheimer i Teodor Adorno u svom delu „Dijalektika prosvetiteljstva“ ističu da žena ima samo biološku funkciju, a da potčinjavanjem i uništavanjem prirode civilizacija se razvija. Ovakav njihov stav ide u prilog dualizmu žena/priroda i muškarac/kultura, u ovom slučaju civilizacija/kultura. Iz ovoga se vidi da civilizacija, muškarac i kultura se smatraju kao "Prvi", a žena i priroda "Drugi", nad kojima "Prvi" imaju moć. Teoretičari Adorno i Horkheimer kritikujući prosvetiteljstvo objašnjavaju da čovek pokušava da vlada svetom i svim živim bićima na njemu, a napredak u nauci i tehnologiji služi za potčinjavanje prirode. Smatram da je priroda kolonizovana zarad kratkoročnih motiva profita bogatih društava i klasa i ovaj odnos nije baziran na partnerstvu, nego nasilju Prvog nad Drugim.

Delovanjem čoveka i njegovom željom za napretkom, danas planeti pretila opasnost, a to može da ima katastrofalne posledice po čovečanstvo, odnosno one se već osećaju kroz suše, poplave, erozije tla... Uticaj čoveka se oseća na svim područjima života, što za posledicu ima rast i razvoj tehnologija, industrije, a sve pod uticajem globalizacije i dominacijom nad prirodom.

Američki političar koji je zagovornik zaštite životne sredine Džejms Spet u svom delu „Kapitalizam i životna sredina“ razvio je tezu da „moderni kapitalizam uništio životnu sredinu - i to ne malo, već na način koji ugrožava planetu“ Goran Musić u tekstu „Istorija ekonomskih kriza u kapitalizmu“, analizirajući stavove Dejvida Harvi navodi da u poslednjih par decenija se sve više govori o potencijalno dubljem problemu ekoloških granica

kapitalizma. Kapitalizam se zasniva na proizvodnji materijalnog sveta prerađujući prirodu, što je danas dobilo takve okvire da nam je opstanak civilizacije u pitanju. Kao što sam već navela odnos civilizacije i prirode je dijalektički i neophodno je da menjamo svoje navike, okrenemo se „green friendly“ tehnologijama, jer u protivnom, kako Harvi ističe postoji inherentna opasnost potenciranja pretpostavljenih „prirodnih limita“ na uštrb društvenih odnosa koji ekonomski razvoj guraju u tom pravcu. Ekološke krize se, u tom smislu, najbolje razumeju kao sastavni deo generalne krize kapitalizma.

U modernom kapitalizmu dolazi do oslobađanja radne snage od najamničkih odnosa i sve je izražajniya nezaposlenost, prekarijat i marginalizacija unutar kapitalističkih zemalja. Kao što sam navela tržišni sistem je orijentisan ka brzom profitu i može biti održiv samo ukoliko se eksploatiše Drugi. Pošto ekofeminizam shvatam kao borbu za ljudska prava i život u opšte, mogla bih da se složim sa Marijom Mies⁵ da ukoliko želimo da u budućnosti izbegnemo posledice modernog kapitalizma jedina mogućnost je promena načina života, jer je jedina alternativa svesna i potpuna promena načina života sa akcentom na očuvanju planete.

Izvor: ekofeminizam